

Foto: Colourbox

Klog, klogere, kragefugl

De kan bruge redskaber, forudsige andres næste træk, løse forskellige opgaver og lære af deres erfaringer. Umiddelbart leder det tankerne hen på primater, men de samme egenskaber gør sig gældende for kragefuglene, som hører til blandt de klogeste fugle på vores klode.

På verdensplan findes der en lang række arter, ca. 135, som alle tilhører familien kragefugle (Corvidae), som også vores hjemlige kragefugle hører til. Kragefuglene, som findes under danske himmelstrøg, tæller ravn, gråkrage, sortkrage, husskade, allike, råge, skovskade og den sjældne nøddekrige.

Generelt har de fleste kragefugle været gode til at tilpasse sig udviklingen i det danske landskab og er stadig, på trods af nedgang i bestanden for nogle af arterne, relativt almindelige. Derudover er de heller ikke kostforagtere, og de kan finde føde ved at pille i bark og tørre kokasser efter skjulte insekter, æde ådsler eller menneskenes bortkastede madrester. Alle, der færdes i eller iagttager naturen, vil derfor have set mange arter af vores hjemlige kragefugle, og mange vil formodentlig kunne fortælle en historie om en særlig oplevelse med dem.

Fugle med et blakket ry

"Det er Klogskaben og den vidt drevne Listighed, der har skabt Kragernes og Skadernes Ry, men det er ogsaa det, der har skabt deres slemme Rygte og gjort dem forhadte ..."

Sådan skriver Poul Hansen i bogen "Det sorte Pak" fra 1945, som netop omhandler kragefuglene. Som citatet antyder, er det ikke alle, der har varme følelser for de intelligente fugle. En husskade, som stjæler æg eller unger i småfuglenes

reder og krager, eller ravne, som fanger harekilling, vækker ofte stærke følelser. Og når det kommer til råger, der larmer og laver markskader, eller alliker, der bygger reder i skorstene, vil nogle

►

Det faldende antal af kvægbrug i Danmark formodes at have en indflydelse på husskadens tilbagegang. Til gengæld har husskaden indtaget byerne, hvor fødemulighederne er bedre end i det åbne land. ►

også ønske, at de finder et andet nabolag at slå sig ned i.

Netop kragefuglenes rolle som prædatorer er kilde til deres ringe popularitet i flere kredse. Men hvor stor betydning har det egentlig for bestanden af småfugle i haven eller småvildtet i det åbne land, at kragefuglene tager deres del af æg og yngel? Mange oplever, at prædationsraten af især jordrugende fugle er blevet meget høj, og det er derfor nærliggende at konkludere, at kragefuglene er en væsentlig årsag til, at flere jordrugende fugle er i tilbagegang. Hos småfuglene vil prædationen naturligvis kunne have en effekt på lokalt plan, men fødemangel har en større effekt på bestandene end en husskade i nabolaget.

Den øgede prædationsrate hænger dog ikke nødvendigvis sammen med, at der er blevet flere kragefugle, men en kraftig forringelse af levesteder kan medføre, at betydningen af prædationen bliver så meget desto større. Der er nemlig ikke noget, der tyder på, at der er fremgang i bestandene af kragefuglene ud over hos ravn og allike. Den danske sommerbestand af grå- og sortkrage har været stabil i perioden 2007-2023, mens bestanden af husskade har været i tilbagegang siden 2006.

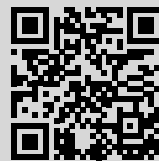
Kragefuglene kaldes af nogle "de sorte fugle" som en fællesbetegnelse, som kunne indikere, at man betragter dem som flere alen af samme

stykke. Men kigger man nærmere på deres adfærd, vil man opdage, at de er meget forskellige.

De kloge kragefugle

Primaterne betragtes ofte som de mest intelligente dyr, men studier af kragefugle viser, at deres evne til at genkende venner og fjender, benytte logik og lave redskaber, overgår chimpan-

Mere viden

kortlink.dk/2pkt9

kortlink.dk/2pkbtb

At sove sammen i store flokke giver sikkerhed. Der er mange øjne, som kan holde vagt, og det er let at forsvinde i mængden. Især råger, men også krager, alliker og husskader, benytter gerne sig af fælles overnatningspladser.

Størstedelen af rågens føde er vegetabilsk, resten af dens føde består primært af regnorme, biller og andre insekter samt æg og ådsler.

ser. Forskere ved Washingtons universitet har dokumenteret, at både tamme og vilde krager kan genkende mennesker, de har haft kontakt med, og at de aktivt advarer deres artsfæller mod personer, som de har haft dårlige erfaringer med.

Som eksempel på kragefuglenes evne til logisk tænkning kan nævnes studier på universitetet i Strasbourg. Her har man lavet forsøg, hvor krager og ravne blev præsenteret for kedelige fødeemner, som de kunne bytte til mere attraktive godbidder, hvis de undlod at spise det første, de blev præsenteret for. Forsøgene afslørede, at fuglene i flere tilfælde forstod, at det kedelige stykke brød kunne byttes til en lækker vindrue, hvis de undlod at spise det i op til fem minutter. Forskernes klare opfattelse var, at fuglene, som indgik i forsøget, fra gang til gang overvejede nøje, hvad de ville gøre, og de fugle, som den ene dag gerne ville bytte brød til vindrue, kunne næste dag finde på at æde brødet med det samme, hvis de anså det for mest fordelagtigt.

Årsagen til kragefuglenes intelligens skal findes i deres hjernes størrelse. Set i forhold til kroppens størrelse har kragefuglene større hjerner end de fleste andre fugle og er endda på niveau med mennesker. Nogle forskere mener også, at de sociale strukturer, som kragefuglene lever i, er en medvirkende årsag til deres intelligens. Dyr, som lever i sociale fællesskaber, har i særlig grad udviklet deres evne til at genkende, analysere og tænke strategisk. ♦

De kloge kragefugle

I projekt Fællesskab gennem Fugles delprojekt om kragefuglene, som er et projektsamarbejde mellem DOF, Danmarks Jægerforbund og Danske Herregårdsjægere, finansieret af 15. Juni Fonden, inddrages frivillige i projektet med henblik på indsamling af data om kragefugle og deres indflydelse på bestande af andre arter.

Dette sker gennem indberetning af oplysninger om kragefuglene, hvor du møder dem: i din have, på jagtreviret eller andre steder. Formålet er dels at kortlægge forekomsten af kragefugle og dels at undersøge, om tilstedeværelsen af kragefugle har en effekt på havens øvrige fuglearter, og hvilke holdninger der er til kragefuglene.

Hjælp os ved at svare på vores spørgeskema her:

www.kragefugle.dk